

Một số tiêu chí đánh giá chất lượng công tác nghiên cứu khoa học ở các trường chính trị cấp tỉnh

Ngày nhận bài: 12/01/2026 | Ngày phản biện: 15/01/2026 | Ngày xuất bản: 19/03/2026

Tác giả: Nguyễn Thế Công (Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh)

Tóm tắt: Các trường chính trị cấp tỉnh giữ vai trò quan trọng trong đào tạo, bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo, quản lý ở cơ sở, đồng thời là chủ thể nghiên cứu khoa học và tổng kết thực tiễn, góp phần cung cấp luận cứ khoa học phục vụ công tác tham mưu, tư vấn chính sách cho cấp ủy, chính quyền địa phương. Trong bối cảnh đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng và quản trị nhà nước theo hướng hiện đại, việc đánh giá đúng chất lượng công tác nghiên cứu khoa học của các trường chính trị cấp tỉnh trở thành yêu cầu cấp thiết. Bài viết đề xuất và phân tích hệ thống tiêu chí đánh giá chất lượng công tác nghiên cứu khoa học ở các trường chính trị cấp tỉnh, qua đó, làm rõ yêu cầu xây dựng hệ tiêu chí đánh giá mang tính chuẩn hóa, khách quan, phù hợp với đặc thù hoạt động của các trường chính trị cấp tỉnh hiện nay.

1. Đặt vấn đề

Theo Quy định số 09-QĐ/TW ngày 13/11/2018 của Ban Bí thư, trường chính trị cấp tỉnh là đơn vị sự nghiệp trực thuộc tỉnh ủy, thành ủy, đặt dưới sự lãnh đạo trực tiếp và thường xuyên của ban thường vụ tỉnh ủy, thành ủy, có chức năng tổ chức đào tạo, bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo, quản lý của hệ thống chính trị cấp cơ sở; đồng thời tham gia tổng kết thực tiễn, nghiên cứu khoa học về xây dựng Đảng, xây dựng hệ thống chính trị ở địa phương (Ban Bí thư, 2018). Trên cơ sở đó, các trường chính trị cấp tỉnh được xác định không chỉ là trung tâm đào tạo, bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo, quản lý ở cơ sở, mà còn là thiết chế nghiên cứu khoa học, tổng kết thực tiễn và tư vấn chính sách, góp phần phục vụ công tác xây dựng Đảng, xây dựng hệ thống chính trị và hoạch định chính sách phát triển địa phương.

Trong những năm gần đây, cùng với việc triển khai các chủ trương, quy định của Đảng về xây dựng trường chính trị chuẩn, công tác nghiên cứu khoa học của các trường chính trị cấp tỉnh đã có những chuyển biến nhất định. Tuy nhiên, thực tiễn hoạt động nghiên cứu khoa học ở nhiều trường vẫn còn bộc lộ những hạn chế đáng chú ý, đặc biệt là ở khả năng tham mưu, tư vấn và đề xuất các luận cứ khoa học phục vụ công tác lãnh đạo, quản lý ở địa phương. Điều này được thể hiện rõ trong các báo cáo tổng kết công tác trường chính trị, khi chỉ ra rằng:

Số lượng đề tài, hội thảo khoa học cấp tỉnh vẫn còn hạn chế. Việc nghiên cứu tư vấn, đề xuất hoạch định chủ trương, chính sách cho tỉnh, thành phố và các địa phương chưa có nhiều chuyển biến. Một số trường chưa có báo cáo kiến nghị, đề xuất tỉnh ủy, thành ủy, các cơ quan Trung ương từ các kết quả nghiên cứu đề tài, hội thảo khoa học cấp tỉnh trở lên hoặc đã có báo cáo kiến nghị nhưng chất lượng chưa đáp ứng yêu cầu (Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, 2026).

Bên cạnh đó, một số trường chưa xuất bản được sách chuyên khảo, tham khảo phục vụ đào tạo, bồi dưỡng và nghiên cứu khoa học (Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, 2025). Năng lực nghiên cứu của đội ngũ giảng viên còn có sự phân hóa, thể hiện ở số lượng bài viết đăng trên các tạp chí khoa học quốc tế còn hạn chế; riêng năm 2025, toàn hệ thống các trường chính trị cấp tỉnh chỉ có 13 bài tạp chí quốc tế (Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, 2026).

Trong bối cảnh “phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia là đột phá quan trọng hàng đầu, là động lực chính để phát triển nhanh lực lượng sản xuất hiện đại, hoàn thiện quan hệ sản xuất, đổi mới phương thức quản trị quốc gia, phát triển kinh tế - xã hội” (Bộ Chính trị, 2024), việc nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, gắn với xây dựng một hệ thống tiêu chí khoa học nhằm đánh giá toàn diện chất lượng công tác nghiên cứu khoa học ở các trường chính trị cấp tỉnh đã trở thành yêu cầu cấp thiết. Đây là cơ sở quan trọng để chuẩn hóa hoạt động nghiên cứu, nâng cao hiệu quả sử dụng nguồn lực và khẳng định vai trò học thuật của các trường chính trị cấp tỉnh trong hệ thống chính trị hiện nay.

Những hạn chế nêu trên cho thấy yêu cầu cấp thiết phải tiếp tục đổi mới và nâng cao chất lượng công tác nghiên cứu khoa học ở các trường chính trị cấp tỉnh, trong đó việc xây dựng và vận dụng một hệ thống tiêu chí đánh giá khoa học, thống nhất và phù hợp với đặc thù của nhà trường có ý nghĩa đặc biệt quan trọng.

2. Cơ sở của việc xây dựng hệ tiêu chí đánh giá chất lượng công tác nghiên cứu khoa học ở các trường chính trị cấp tỉnh

Việc xây dựng hệ thống tiêu chí đánh giá chất lượng công tác nghiên cứu khoa học ở các trường chính trị cấp tỉnh cần được đặt trên cơ sở kết hợp chặt chẽ giữa các căn cứ chính trị, pháp lý; căn cứ khoa học và căn cứ thực tiễn, bảo đảm tính toàn diện, khoa học và phù hợp với đặc thù của hệ thống trường chính trị trong giai đoạn hiện nay.

Thứ nhất, về cơ sở chính trị, pháp lý

Hệ thống tiêu chí đánh giá được xây dựng trên nền tảng các quan điểm, chủ trương của Đảng về phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số, được thể hiện tập trung trong Nghị quyết số 57-NQ/TW ngày 22/12/2024 của Bộ Chính trị. Nghị quyết này khẳng định vai trò then chốt của nghiên cứu khoa học đối với phát triển đất nước, đồng thời đặt ra yêu cầu nâng cao chất lượng, hiệu quả nghiên cứu, gắn chặt hoạt động nghiên cứu với thực tiễn phát triển và với quá trình hoạch định, tổ chức thực hiện chính sách (Bộ Chính trị, 2024). Đây là định hướng chính trị quan trọng làm cơ sở cho việc xây dựng hệ thống tiêu chí đánh giá chất lượng công tác nghiên cứu khoa học theo hướng thực chất, hiệu quả và có tính ứng dụng cao.

Đối với hệ thống trường chính trị, Quy định số 09-QĐ/TW ngày 13/11/2018 của Ban Bí thư đã xác định rõ trường chính trị cấp tỉnh không chỉ có chức năng đào tạo, bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo, quản lý mà còn có nhiệm vụ nghiên cứu khoa học, tổng kết thực tiễn phục vụ hoạt động lãnh đạo của Đảng và quản lý của Nhà nước ở địa phương (Ban Bí thư, 2018). Trên cơ sở đó, Quy định số 11-QĐ/TW ngày 19/5/2021 về trường chính trị chuẩn tiếp tục coi nghiên cứu khoa học là một trong những tiêu chí quan trọng để đánh giá chất lượng và mức độ chuẩn hóa của trường chính trị cấp tỉnh (Ban Bí thư, 2021).

Đặc biệt, Quy định số 396-QĐ/TW ngày 06/01/2026 của Ban Bí thư về trường chính trị chuẩn, đã kế thừa và phát triển các quy định trước đó, đồng thời làm rõ hơn vị trí, vai trò của nghiên cứu khoa học và tổng kết thực tiễn như một chức năng, nhiệm vụ trọng tâm của trường chính trị cấp tỉnh. Quy định số này nhấn mạnh yêu cầu chuẩn hóa, nâng cao chất lượng, hiệu quả và tính ứng dụng của hoạt động nghiên cứu khoa học, qua đó tạo cơ sở chính trị, pháp lý quan trọng cho việc xây dựng và hoàn thiện hệ thống tiêu chí đánh giá chất lượng công tác nghiên cứu khoa học trong giai đoạn mới (Ban Bí thư, 2026b).

Thứ hai, về cơ sở khoa học

Việc xây dựng hệ thống tiêu chí đánh giá chất lượng công tác nghiên cứu khoa học được tham chiếu từ các chuẩn mực và nguyên tắc chung trong đánh giá hoạt động nghiên cứu khoa học, đặc biệt là các quy định của Bộ Khoa học và Công nghệ. Thông tư số 07/2014/TT-BKHCN ngày 26/5/2014 của Bộ Khoa học và Công nghệ quy định việc đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ khoa học và công nghệ đã xác lập các yêu cầu cơ bản trong đánh giá nghiên cứu khoa học, bao gồm đánh giá quá trình tổ chức thực hiện nhiệm vụ, chất lượng sản phẩm khoa học, mức độ hoàn thành mục tiêu và khả năng ứng dụng kết quả nghiên cứu trong thực tiễn (Bộ Khoa học và Công nghệ, 2014). Những nguyên tắc này là cơ sở khoa học quan trọng để xây dựng hệ thống tiêu chí đánh giá chất lượng công tác nghiên cứu khoa học ở các trường chính trị cấp tỉnh theo hướng toàn diện, khách quan và gắn với hiệu quả ứng dụng.

Thứ ba, về cơ sở thực tiễn

Hệ thống tiêu chí được xây dựng trên cơ sở tổng kết thực tiễn hoạt động nghiên cứu khoa học tại các trường chính trị cấp tỉnh trong những năm gần đây, đặc biệt thông qua các báo cáo tổng kết công tác trường chính trị của Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh (Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026). Thực tiễn cho thấy, công tác nghiên cứu khoa học ở nhiều trường đã có những chuyển biến tích cực, từng bước gắn với nhiệm vụ đào tạo, bồi dưỡng cán bộ và tổng kết thực tiễn ở địa phương. Tuy nhiên, hoạt động này vẫn còn bộc lộ không ít hạn chế; như chất lượng nghiên cứu chưa đồng đều, khả năng chuyển hóa kết quả nghiên cứu thành kiến nghị chính sách còn hạn chế, năng lực công bố khoa học của đội ngũ giảng

viên chưa tương xứng với yêu cầu đặt ra (Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, 2026).

Những vấn đề nêu trên cho thấy yêu cầu cấp thiết phải xây dựng một hệ thống tiêu chí đánh giá mang tính chuẩn hóa, khách quan và khả thi làm cơ sở để các trường chính trị cấp tỉnh tự đánh giá, tự điều chỉnh và nâng cao chất lượng công tác nghiên cứu khoa học. Hệ thống tiêu chí này cần bảo đảm tính toàn diện, khoa học, phù hợp với chức năng, nhiệm vụ của nhà trường và yêu cầu xây dựng trường chính trị chuẩn; qua đó góp phần nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng cán bộ và cung cấp luận cứ khoa học phục vụ hoạch định chủ trương, chính sách, xây dựng Đảng và hệ thống chính trị ở địa phương. Trên cơ sở đó, bài viết đề xuất một số nhóm tiêu chí chủ yếu nhằm đánh giá chất lượng công tác nghiên cứu khoa học ở các trường chính trị cấp tỉnh hiện nay.

3. Hệ thống tiêu chí đánh giá chất lượng công tác nghiên cứu khoa học ở các trường chính trị cấp tỉnh

3.1. Tiêu chí về quy trình tổ chức nghiên cứu

Quy trình tổ chức nghiên cứu khoa học là tiêu chí nền tảng phản ánh mức độ chuyên nghiệp, hiệu quả và tính bền vững của hoạt động nghiên cứu khoa học ở các trường chính trị cấp tỉnh. Một quy trình nghiên cứu khoa học hiệu quả cần được tổ chức một cách minh bạch, bài bản, có sự phối hợp chặt chẽ giữa các đơn vị chức năng và khả năng thích ứng linh hoạt trước những yêu cầu, biến động của tình hình thực tiễn. Yêu cầu này phù hợp với các quy định hiện hành của Bộ Khoa học và Công nghệ về tổ chức và quản lý nhiệm vụ khoa học và công nghệ (Bộ Khoa học và Công nghệ, 2023b).

Tính minh bạch của quy trình nghiên cứu khoa học được thể hiện xuyên suốt từ khâu xác định định hướng nghiên cứu, đề xuất và tuyển chọn đề tài, đến quá trình xét duyệt, tổ chức triển khai, nghiệm thu và công bố kết quả nghiên cứu. Các tiêu chí lựa chọn đề tài, quy trình xét duyệt, thời gian thực hiện, thành phần và nguyên tắc làm việc của hội đồng khoa học cần được quy định và công khai rõ ràng, nhằm bảo đảm tính công bằng, khách quan và đồng thời khuyến khích sự tham gia tích cực của đội

ngũ cán bộ nghiên cứu (Bộ Khoa học và Công nghệ, 2023b).

Tính bài bản của quy trình nghiên cứu khoa học được thể hiện thông qua việc xây dựng kế hoạch nghiên cứu trung hạn và dài hạn gắn với chiến lược phát triển của nhà trường, đồng thời được cụ thể hóa bằng kế hoạch nghiên cứu hằng năm với mục tiêu xác định rõ, sản phẩm dự kiến, tiến độ thực hiện và phương án phân bổ kinh phí hợp lý. Quy trình nghiên cứu cần bảo đảm sự thống nhất giữa định hướng nghiên cứu khoa học với việc thực hiện nhiệm vụ đào tạo, bồi dưỡng và công tác tổng kết thực tiễn của nhà trường, phù hợp với yêu cầu về chức năng, nhiệm vụ và chuẩn hóa hoạt động của trường chính trị cấp tỉnh (Ban Bí thư, 2026b).

Bên cạnh đó, mức độ liên kết và phối hợp giữa các khoa, phòng, bộ môn trong tổ chức nghiên cứu cũng là tiêu chí quan trọng nhằm khai thác hiệu quả thế mạnh nội tại, hạn chế trùng lặp về nội dung nghiên cứu, đồng thời phối hợp với Học viện trực thuộc, viện chuyên ngành, phối hợp với các ban, sở, ngành, địa phương có liên quan trong triển khai thực hiện nhằm phát huy tính liên ngành, liên lĩnh vực của các đề tài, nâng cao tính ứng dụng (Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, 2026). Bên cạnh đó, cần thiết lập cơ chế theo dõi tiến độ, giám sát và đánh giá giữa kỳ một cách rõ ràng, khoa học, qua đó kịp thời phát hiện những khó khăn, vướng mắc và điều chỉnh phương án triển khai nhiệm vụ nghiên cứu khoa học cho phù hợp với thực tiễn.

Tính linh hoạt của quy trình nghiên cứu khoa học thể hiện ở khả năng điều chỉnh nội dung, phạm vi hoặc phương pháp nghiên cứu trước những thay đổi của bối cảnh thực tiễn, yêu cầu lãnh đạo, quản lý ở địa phương và sự phát triển của khoa học. Thực tiễn hoạt động nghiên cứu khoa học tại các trường chính trị cấp tỉnh trong giai đoạn 2020 - 2025, đặc biệt trong bối cảnh tác động của đại dịch COVID-19 và những biến động kinh tế - xã hội phức tạp ở địa phương, cho thấy yêu cầu ngày càng rõ nét về việc kịp thời điều chỉnh định hướng và phương thức nghiên cứu nhằm bảo đảm tính thời sự, tính ứng dụng và giá trị thực tiễn của các kết quả nghiên cứu (Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, 2022).

3.2. Tiêu chí về phẩm chất, năng lực và kỹ năng nghiên cứu của đội ngũ cán bộ, giảng viên

Chất lượng công tác nghiên cứu khoa học phụ thuộc trực tiếp vào phẩm chất chính trị, đạo đức nghề nghiệp, trình độ chuyên môn và kỹ năng nghiên cứu của đội ngũ cán bộ, giảng viên tham gia nghiên cứu. Đây là tiêu chí có ý nghĩa quyết định, phản ánh chiều sâu học thuật, tính nghiêm túc và độ tin cậy của các sản phẩm nghiên cứu khoa học ở các trường chính trị cấp tỉnh. Yêu cầu này cũng phù hợp với định hướng của Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh về việc “nâng cao chất lượng toàn diện các mặt công tác, đẩy mạnh chuyển đổi số trong quản trị, giảng dạy, nghiên cứu, góp phần xây dựng đội ngũ cán bộ, giảng viên có đủ phẩm chất, năng lực, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới” (Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, 2026).

Về phẩm chất, cán bộ, giảng viên nghiên cứu cần có bản lĩnh chính trị vững vàng, ý thức trách nhiệm cao và tuân thủ nghiêm các chuẩn mực đạo đức khoa học. Điều này thể hiện ở tính trung thực trong thu thập, xử lý và phân tích dữ liệu; việc trích dẫn đầy đủ, chính xác các nguồn tài liệu tham khảo; đồng thời kiên quyết phòng, chống các hành vi vi phạm đạo đức khoa học như sao chép, đạo văn, làm sai lệch hoặc bóp méo kết quả nghiên cứu.

Về trình độ chuyên môn, đội ngũ nghiên cứu cần có nền tảng học vấn vững chắc, nắm vững lý luận chuyên ngành, đồng thời am hiểu thực tiễn hoạt động lãnh đạo của Đảng và quản lý của Nhà nước ở địa phương. Sự kết hợp hài hòa giữa tri thức lý luận và hiểu biết thực tiễn là điều kiện quan trọng để bảo đảm các công trình nghiên cứu khoa học ở trường chính trị vừa có tính khoa học, vừa đáp ứng yêu cầu ứng dụng trong thực tiễn.

Về kỹ năng nghiên cứu, cán bộ, giảng viên cần thành thạo các bước của quy trình nghiên cứu khoa học, từ xác định vấn đề nghiên cứu, xây dựng đề cương, lựa chọn phương pháp, thu thập và xử lý dữ liệu đến phân tích, viết báo cáo và công bố kết quả nghiên cứu. Trong bối cảnh chuyển đổi số, khả năng sử dụng các công cụ công nghệ số, phần mềm phân tích định lượng và định tính ngày càng trở thành yêu cầu quan trọng, góp phần nâng cao độ chính xác, tính khoa học và hiệu quả của hoạt động nghiên cứu.

Bên cạnh đó, các kỹ năng mềm như làm việc nhóm, trao đổi học thuật, phản biện khoa học và hợp tác nghiên cứu cũng cần được xem xét như những tiêu chí quan trọng trong đánh giá chất lượng nghiên cứu khoa học. Những kỹ năng này không chỉ góp phần nâng cao chất lượng từng công trình nghiên cứu, mà còn thúc đẩy hình thành môi trường nghiên cứu khoa học chuyên nghiệp, cởi mở và sáng tạo trong các trường chính trị cấp tỉnh.

3.3. Tiêu chí về mức độ gắn với chức năng, nhiệm vụ của nhà trường

Hoạt động nghiên cứu khoa học ở các trường chính trị cấp tỉnh cần gắn chặt với chức năng, nhiệm vụ cốt lõi của nhà trường là đào tạo, bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo, quản lý; đồng thời tham gia nghiên cứu, tổng kết thực tiễn phục vụ hoạt động lãnh đạo của Đảng và quản lý của Nhà nước ở địa phương. Mức độ gắn kết này là tiêu chí quan trọng để đánh giá mức độ phù hợp với chức năng, nhiệm vụ của nhà trường, cũng như tính thiết thực và hiệu quả của công tác nghiên cứu khoa học (Ban Bí thư, 2026a).

Nghiên cứu khoa học cần trực tiếp phục vụ việc đổi mới về nội dung, chương trình đào tạo, bồi dưỡng; kịp thời cập nhật những vấn đề lý luận mới, những yêu cầu mới trong công tác lãnh đạo, quản lý và phản ánh đúng thực tiễn phát triển của địa phương. Các đề tài nghiên cứu có chất lượng không chỉ góp phần nâng cao chiều sâu học thuật, mà còn tạo cơ sở khoa học để nâng cao chất lượng bài giảng, giáo trình, tài liệu học tập và phương pháp giảng dạy tại nhà trường.

Bên cạnh đó, kết quả nghiên cứu khoa học cần được chuyển hóa thành các kiến nghị, khuyến nghị chính sách, đề án, mô hình quản lý hoặc giải pháp tổ chức thực hiện có tính khả thi, phục vụ trực tiếp cho công tác lãnh đạo, quản lý ở địa phương. Đây là biểu hiện rõ nét của việc gắn nghiên cứu khoa học với yêu cầu thực tiễn, đồng thời khẳng định vai trò tham mưu, tư vấn chính sách của các trường chính trị cấp tỉnh.

Ngoài ra, việc tổ chức các hoạt động như hội thảo khoa học, tập huấn, bồi dưỡng chuyên đề và sinh hoạt khoa học xuất phát từ kết quả nghiên cứu cũng là tiêu chí quan trọng phản ánh mức độ gắn kết giữa nghiên cứu khoa học với đào tạo, bồi dưỡng và thực tiễn công tác. Thông qua đó, kết quả nghiên cứu không chỉ dừng lại ở sản phẩm

khoa học, mà được lan tỏa, vận dụng và phát huy hiệu quả trong hoạt động của hệ thống chính trị ở địa phương.

3.4. Tiêu chí về năng lực công bố và chia sẻ tri thức

Năng lực công bố và chia sẻ tri thức là một trong những tiêu chí quan trọng phản ánh trình độ học thuật, mức độ hội nhập và khả năng lan tỏa kết quả nghiên cứu khoa học của các trường chính trị cấp tỉnh. Trong hoạt động nghiên cứu khoa học, công bố và chia sẻ tri thức không chỉ là khâu kết thúc của quá trình nghiên cứu, mà còn là điều kiện để kiểm chứng chất lượng khoa học, khẳng định giá trị học thuật và mở rộng tác động xã hội của các kết quả nghiên cứu. Do đó, năng lực công bố và chia sẻ tri thức được xem là thước đo quan trọng đánh giá chất lượng và vị thế

khoa học của nhà trường trong hệ thống các cơ sở nghiên cứu, đào tạo lý luận chính trị.

Thực tiễn hoạt động khoa học của hệ thống trường Đảng cho thấy, việc đẩy mạnh công bố và lan tỏa kết quả nghiên cứu có ý nghĩa đặc biệt quan trọng đối với việc nâng cao uy tín và tăng cường liên kết học thuật. Như nhận định trong báo cáo của Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh: "công bố được nhiều kết quả nghiên cứu khoa học không chỉ góp

phần quan trọng nâng cao uy tín, vị thế của các trường tại địa phương mà còn đang góp phần tăng cường kết nối lực lượng nghiên cứu của hệ thống trường Đảng trên cả nước" (Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, 2026).

Tiêu chí này được thể hiện trước hết thông qua số lượng và chất lượng các công trình khoa học được công bố trên các tạp chí khoa học có uy tín, đặc biệt là các tạp chí chuyên ngành ở Trung ương và các tạp chí có phản biện khoa học độc lập. Bên cạnh đó, mức độ tham gia của đội ngũ cán bộ, giảng viên vào các hội thảo khoa học, tọa đàm, cũng như khả năng công bố, chia sẻ kết quả nghiên cứu thông qua các thư viện số, kho dữ liệu mở và hệ thống học liệu nội bộ của nhà trường, phản ánh mức độ chuyên nghiệp trong công tác quản lý và lan tỏa kết quả nghiên cứu cả trong nội bộ và ra bên ngoài.

Bên cạnh hình thức công bố học thuật truyền thống, việc phổ biến và chia sẻ tri thức thông qua các hoạt động tập huấn, báo cáo chuyên đề, tọa đàm khoa học và xuất bản các ấn phẩm nội bộ cũng là biểu hiện quan trọng của năng lực chia sẻ tri thức. Thông qua các hình thức này, kết quả nghiên cứu khoa học được chuyển tải trực tiếp đến đội ngũ cán bộ, học viên và các chủ thể liên quan ở địa phương, qua đó nâng cao giá trị sử dụng của tri thức khoa học trong đào tạo, bồi dưỡng cán bộ và góp phần hỗ trợ hoạt động lãnh đạo, quản lý của địa phương. Khả năng chuyển hóa tri thức nghiên cứu thành các tri thức phục vụ thực tiễn chính là thước đo quan trọng phản ánh hiệu quả và tính lan tỏa của hoạt động nghiên cứu khoa học trong các trường chính trị cấp tỉnh.

Ngoài ra, mức độ kết nối và hợp tác học thuật với các viện nghiên cứu, trường đại học và cơ sở đào tạo ở Trung ương và quốc tế cũng là một tiêu chí quan trọng phản ánh mức độ hội nhập và vị thế khoa học của nhà trường trong cộng đồng học thuật. Thông qua các hoạt động như hợp tác công bố, đồng tổ chức hội thảo và trao đổi học thuật,

các trường chính trị có điều kiện tiếp cận các chuẩn mực nghiên cứu hiện đại, nâng cao chất lượng công bố và mở rộng không gian học thuật, từ đó từng bước khẳng định uy tín khoa học của mình.

Trong bối cảnh chuyển đổi số, việc mở rộng các hình thức công bố và chia sẻ tri thức thông qua hội thảo trực tuyến, nền tảng học thuật số và hệ thống quản lý tri thức nội bộ càng có ý nghĩa quan trọng. Những hình thức này không chỉ góp phần giảm chi phí, mở rộng khả năng tiếp cận và trao đổi học thuật, mà còn tạo điều kiện nâng cao chất lượng phản biện khoa học, tăng cường tính liên thông tri thức và từng bước khẳng định vị thế khoa học của các trường chính trị cấp tỉnh trong hệ thống giáo dục lý luận chính trị hiện nay.

3.5. Tiêu chí về chất lượng sản phẩm nghiên cứu khoa học

Chất lượng sản phẩm nghiên cứu khoa học là tiêu chí trung tâm, phản ánh trực tiếp giá trị học thuật và hiệu quả thực tiễn của hoạt động nghiên cứu tại các trường chính trị cấp tỉnh. Một sản phẩm nghiên cứu có chất lượng cần đáp ứng các tiêu chí học thuật cơ bản như: tính mới và tính sáng tạo; chiều sâu phân tích; tính logic, chặt chẽ trong lập luận; độ tin cậy của dữ liệu; tính minh bạch về phương pháp nghiên cứu; cũng như khả năng kế thừa và phát triển tri thức khoa học hiện có. Công trình nghiên cứu không chỉ dừng lại ở việc tổng hợp, diễn giải các quan điểm sẵn có, mà cần thể hiện được những đóng góp mới về mặt lý luận hoặc thực tiễn, qua đó phản ánh tư duy độc lập và phương pháp tiếp cận khoa học phù hợp với yêu cầu nghiên cứu hiện đại.

Yêu cầu này cũng phù hợp với định hướng của Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh trong việc “nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, nghiên cứu lý luận, tổng kết thực tiễn của các trường chính trị, đồng thời quán triệt phương châm thực chất, khách quan, không hình thức, chú trọng chất lượng” (Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, 2026).

Bên cạnh các tiêu chí học thuật, chất lượng sản phẩm nghiên cứu khoa học của các trường chính trị cấp tỉnh còn được thể hiện ở mức độ hoàn thiện về hình thức khoa học và khả năng sử dụng của kết quả nghiên cứu. Cấu trúc công trình cần rõ ràng, bố cục hợp lý, lập luận nhất quán; hệ thống dẫn chứng, tài liệu tham khảo phải chính xác, cập nhật và được trích dẫn đúng quy chuẩn. Đặc biệt, kết quả nghiên cứu cần có khả năng

chuyển hóa thành các sản phẩm cụ thể phục vụ hoạt động đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, tổng kết thực tiễn, tham mưu, tư vấn chính sách hoặc đề xuất, kiến nghị các mô hình, giải pháp quản lý phù hợp với điều kiện thực tiễn của địa phương.

Cần khẳng định rằng, chất lượng sản phẩm nghiên cứu khoa học của các trường chính trị cấp tỉnh không thể tách rời bối cảnh phát sinh và nhu cầu thực tiễn mà nghiên cứu hướng đến. Đối với các trường chính trị cấp tỉnh, nhiều đề tài nghiên cứu có giá trị thực tiễn cao, phản ánh sinh động hoạt động lãnh đạo của Đảng và quản lý của Nhà nước ở địa phương; tuy nhiên, trong một số trường hợp vẫn còn hạn chế về chiều sâu lý luận, phương pháp nghiên cứu hoặc kỹ thuật trình bày, dẫn đến giá trị học thuật và khả năng lan tỏa chưa tương xứng. Điều này cho thấy yêu cầu cần thiết phải nâng cao đồng thời cả chất lượng học thuật và tính ứng dụng của sản phẩm nghiên cứu.

Từ góc độ quản lý, việc đánh giá chất lượng sản phẩm nghiên cứu khoa học cần gắn liền với cơ chế lựa chọn, đầu tư, tổ chức thực hiện các đề tài nghiên cứu trọng điểm. Cần khuyến khích triển khai các đề tài nghiên cứu khoa học cấp tỉnh, cấp Bộ có tính liên kết giữa trường chính trị với các cơ quan của Đảng, chính quyền địa phương, qua đó tạo ra các sản phẩm nghiên cứu có quy mô và giá trị khoa học cao, vừa góp phần phát triển tri thức lý luận, vừa đáp ứng yêu cầu của thực tiễn địa phương trong bối cảnh mới.

3.6. Tiêu chí về hiệu quả ứng dụng và tác động xã hội

Hiệu quả ứng dụng và tác động xã hội là tiêu chí phản ánh trực tiếp giá trị cuối cùng và toàn diện của hoạt động nghiên cứu khoa học ở các trường chính trị cấp tỉnh. Một sản phẩm nghiên cứu khoa học có chất lượng không chỉ được đánh giá ở phương diện học thuật, mà còn phải thể hiện khả năng ứng dụng trong thực tiễn lãnh đạo của Đảng và quản lý của Nhà nước ở địa phương, được các chủ thể thụ hưởng tiếp nhận, sử dụng và đánh giá tích cực. Hiệu quả ứng dụng thể hiện ở việc kết quả nghiên cứu góp phần giải quyết các vấn đề thực tiễn đặt ra, hỗ trợ quá trình hoạch định, tổ chức thực hiện và điều chỉnh chủ trương, chính sách phát triển địa phương.

Yêu cầu này phù hợp với định hướng của Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh trong việc “tích cực chuyển giao kết quả nghiên cứu cho Đảng bộ, chính quyền các

cấp ở địa phương, công bố được nhiều kết quả nghiên cứu khoa học” (Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, 2026).

Tác động xã hội của hoạt động nghiên cứu khoa học có thể được xem xét thông qua mức độ thể chế hóa các kết quả nghiên cứu thành chương trình hành động, đề án, kế hoạch phát triển hoặc văn bản chỉ đạo của cấp ủy, chính quyền địa phương. Bên cạnh đó, khả năng nhân rộng các mô hình, giải pháp được đề xuất; mức độ chuyển giao và vận dụng kết quả nghiên cứu sang các địa phương khác; cũng như những đóng góp vào việc hoàn thiện chính sách, nâng cao chất lượng quản lý nhà nước và chất lượng thực thi công vụ ở cơ sở là những biểu hiện quan trọng phản ánh tác động xã hội của hoạt động nghiên cứu khoa học.

Một trong những chỉ báo cụ thể để đánh giá hiệu quả ứng dụng là tỷ lệ các kiến nghị, đề xuất khoa học của đề tài nghiên cứu được tiếp thu và sử dụng trong xây dựng nghị quyết, chương trình hành động, kế hoạch công tác của các cơ quan Đảng, chính quyền ở địa phương. Tuy nhiên, thực tiễn cho thấy, ở nhiều trường chính trị cấp tỉnh, tỷ lệ chuyển hóa kết quả nghiên cứu thành các quyết định, chính sách cụ thể còn chưa cao, báo cáo kiến nghị từ kết quả nghiên cứu đề tài chưa nhiều. Nguyên nhân chủ yếu xuất phát từ việc thiếu cơ chế đặt hàng nghiên cứu rõ ràng từ phía địa phương, cũng như mối liên kết giữa nhà trường với các sở, ban, ngành và chính quyền các cấp trong quá trình xác định nhu cầu, triển khai và ứng dụng kết quả nghiên cứu chưa thật sự chặt chẽ.

Từ góc độ quản lý, để nâng cao hiệu quả ứng dụng và tác động xã hội của hoạt động nghiên cứu khoa học, cần thiết lập và vận hành hiệu quả cơ chế phối hợp giữa ba chủ thể: trường chính trị, cơ quan lãnh đạo, quản lý ở địa phương và các tổ chức liên quan. Cơ chế này cần bao quát toàn bộ chu trình nghiên cứu, từ đặt hàng nhiệm vụ, tổ chức thực hiện, nghiệm thu đến chuyển giao và đánh giá kết quả ứng dụng. Đồng thời, có thể nghiên cứu thí điểm và nhân rộng một số mô hình hợp tác hiệu quả, qua đó tăng cường sự gắn kết giữa nghiên cứu khoa học với thực tiễn, nâng cao hiệu ứng lan tỏa và giá trị xã hội của các sản phẩm nghiên cứu.

4. Kết luận

Trong bối cảnh đổi mới hoạt động lãnh đạo của Đảng và quản lý của Nhà nước ở địa phương, việc nâng cao chất lượng nghiên cứu khoa học tại các trường chính trị cấp tỉnh trở thành yêu cầu ngày càng cấp thiết. Hoạt động nghiên cứu khoa học không chỉ góp phần nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, mà còn giữ vai trò quan trọng trong tổng kết thực tiễn và cung cấp luận cứ khoa học phục vụ hoạch định, tổ chức thực hiện chủ trương, chính sách ở địa phương. Trên cơ sở phân tích vai trò và đặc điểm của hoạt động nghiên cứu khoa học ở các trường chính trị cấp tỉnh, bài viết đã đề xuất một hệ thống tiêu chí đánh giá chất lượng công tác nghiên cứu khoa học có tính toàn diện, logic và phù hợp với đặc thù của loại hình nhà trường này trong giai đoạn hiện nay. Việc vận dụng thống nhất hệ thống tiêu chí nêu trên sẽ góp phần chuẩn hóa hoạt động nghiên cứu khoa học, nâng cao hiệu quả quản lý và sử dụng nguồn lực nghiên cứu, đồng thời khẳng định vai trò của các trường chính trị cấp tỉnh như những trung tâm đào tạo, nghiên cứu và tư vấn chính sách có chất lượng trong hệ thống chính trị, tạo nền tảng khoa học quan trọng để đáp ứng yêu cầu phát triển địa phương trong giai đoạn mới./.

Tài liệu tham khảo

1. Ban Bí thư. (2018). Quy định số 09-QĐ/TW ngày 13/11/2018 về chức năng, nhiệm vụ, tổ chức bộ máy của trường chính trị tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, tr.1.
2. Ban Bí thư. (2021). Quy định số 11-QĐ/TW ngày 19/5/2021 về trường chính trị chuẩn.
3. Ban Bí thư. (2026a). Quy định số 393-QĐ/TW ngày 05/01/2026 về chức năng, nhiệm vụ, tổ chức bộ máy của trường chính trị tỉnh, thành phố.
4. Ban Bí thư. (2026b). Quy định số 396-QĐ/TW ngày 06/01/2026 về trường chính trị chuẩn.
5. Bộ Chính trị. (2024). Nghị quyết số 57-NQ/TW ngày 22/12/2024 về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia.
6. Bộ Khoa học và Công nghệ. (2014). Thông tư số 07/2014/TT-BKHCHN ngày 26/5/2014 quy định trình tự, thủ tục xác định nhiệm vụ khoa học và công nghệ cấp quốc gia sử dụng ngân sách nhà nước.
7. Bộ Khoa học và Công nghệ. (2023a). Thông tư số 06/2023/TT-BKHCHN ngày 25/5/2023 quy định trình tự, thủ tục xác định nhiệm vụ khoa học và công nghệ cấp quốc gia sử dụng ngân sách nhà nước.
8. Bộ Khoa học và Công nghệ. (2023b). Thông tư số 20/2023/TT-BKHCHN ngày 12/10/2023 quy định tuyển chọn, giao trực tiếp tổ chức và cá nhân thực hiện nhiệm vụ khoa học và công nghệ cấp quốc gia sử dụng ngân sách nhà nước.
9. Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh. (2021). Báo cáo số 12-BC/HVCTQG ngày 12/01/2020 tổng kết công tác trường chính trị năm 2020, phương hướng, nhiệm vụ năm 2021.

10. Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh. (2022). Báo cáo số 730-BC/HVCTQG ngày 28/01/2022 tổng kết công tác trường chính trị năm 2021, phương hướng, nhiệm vụ năm 2022.
11. Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh. (2023). Báo cáo số 1747-BC/HVCTQG ngày 15/2/2023 tổng kết công tác trường chính trị năm 2022, phương hướng, nhiệm vụ năm 2023.
12. Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh. (2024). Báo cáo số 2964-BC/HVCTQG ngày 01/3/2024 tổng kết công tác trường chính trị năm 2023, phương hướng, nhiệm vụ năm 2024.
13. Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh. (2025). Báo cáo số 95-BC/HVCTQG ngày 20/02/2025 tổng kết công tác trường chính trị năm 2024, phương hướng, nhiệm vụ năm 2025. tr.12.
14. Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh. (2026). Báo cáo số 44-BC/HVCTQG ngày 15/01/2026 tổng kết công tác trường chính trị năm 2025, phương hướng, nhiệm vụ năm 2026. tr.13, 14, 12, 46, 16, 11, 15, 11.